

МОТИВИ

към проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2013 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни

Причини, които налагат приемането на нормативния акт

Здравословното хранене е важно за растежа, здравето и развитието на децата. Държавната политика по отношение на здравословното хранене на малките деца и децата от предучилищна възраст се осъществява с наредби на министъра на здравеопазването. През 2018 г. след преглед на съществуващите научни доказателства, документи на Европейския орган по безопасност на храните, становища на водещи международни организации и др. бяха актуализирани физиологичните норми за хранене на населението в България, в това число и за децата от 0- до 3-години в детските заведения и детските кухни. Приетата Наредба № 1 от 2018 г. за физиологичните норми на хранене на населението (обн., ДВ, бр. 11 от 2018 г.) замени Наредба № 23 от 2005 г. за физиологичните норми на хранене на населението. Наредбата за физиологичните норми за хранене определя рамката, въз основа на която трябва да се променят действащите наредби за здравословно хранене на отделните възрастови групи, в това число и Наредба № 2 от 7 март 2013 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни (Наредба № 2 от 2013 г.).

Цели, които нормативният акт си поставя

Целта на проекта на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2013 г. е да се осигури здравословно, адекватно и пълноценно хранене на децата в детски заведения чрез въвеждане на изискванията и референтните стойности за прием на хранителни вещества и енергия за децата от 0- до 3-годишна възраст, посочени в Наредба № 1 от 2018 г. за физиологичните норми на хранене на населението.

Постигането на поставената цел за осигуряване на адекватно здравословно и балансирано хранене, съответстващо на физиологичните потребности на децата от 0- до 3 годишна възраст налага отразяване в наредбата на най-новите научни изследвания за ролята на хранителните вещества и новите препоръчителни стойности на хранителни вещества и енергия.

С изменението и допълнението на наредбата ще бъдат актуализирани:

- изискванията за приема на осигурявана чрез ежедневното меню разнообразна храна;

- препоръчителните стойности за среднодневен прием на енергия, общ белтък, мазнини и въглехидрати (осреднени стойности за момчета и момичета).

- терминологията на някои понятия, с цел уеднаквяване и избягване на грешно тълкуване, както и прецизиране на някои текстове с цел привеждане в съответствие с действащото право на Европейския съюз.

С проекта на наредба се въвеждат и изисквания по отношение на използваните храни в детските заведения и осигуряване на възможност за диетично хранене съгласно поставената медицинска диагноза и лекарски указания за хранителния режим.

При разписване на групите храни, които се използват при приготвяне на ястията на децата от 0 до 3 години (чл. 9, т. 6) се добавя още една група храни, а именно добавени мазнини – растителни масла и/или млечно масло. Основните групи храни, използвани във всички препоръки за здравословно хранене, са шест, сред които е и групата на мазнините.

Консумацията на захар и сол е променена отново с цел отразяване на промените, наложени с влизането в сила на Наредба № 1 от 2018 г. за физиологичните норми на хранене на населението.

Въведено е изискване (чл. 12, ал. 4, т. 3) за предлагане само на конфитюри с „екстра качество” и на „мармалади от плодове“, както е упоменато в Наредбата за изискванията към плодовите конфитюри, желета, мармалади, желе-мармалади и подсладено пюре от кестени, приета с Постановление № 45 на Министерския съвет от 2003 г. (обн., ДВ, бр. 19 от 2003 г.).

Актуализирани са ежедневните количества за общ прием на млечни продукти (чл. 13), което е свързано с повишаване на горната граница на интервала за прием на белтък от среднодневните енергийни потребности.

Текстовете в чл. 14 са прецизирани във връзка с Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25.10.2011 г. за предоставянето на информация за храните на потребителите (обн., ОВ, L 304, 22.11.2011 г.), където са посочени определения за продукти с ниско съдържание на мазнини, както и във връзка с привеждането в съответствие с изискванията за намалено съдържание на сол в съответствие с Регламент (ЕО) № 1924/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20.12.2006 г. относно хранителни и здравни претенции за храните (обн., специално българско издание: глава 15, том 18).

По отношение на стандартите за търговия с яйца в чл. 16, текстът е прецизиран в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465 на Комисията от 17 август 2023 година за допълване на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на стандартите за търговия с яйца и за отмяна на Регламент (ЕО) № 589/2008 на Комисията.

За да се осигури оптимално количество витамини и минерали, в съответствие с промяната във физиологичните норми, в чл. 19 е включена т. 6 „напитки от пасирани плодове и/или зеленчуци (смути), поотделно и в смес с прясно/кисело мляко и др., при деца над 1-годишна възраст“.

Към продуктите, подходящи за храненето на деца, са добавени също нектари без добавена захар и изкуствени подсладители, предвид тяхната приложимост, като продукт несъдържащ захар, което е отразено в чл. 19, т. 7, във връзка с промяната в продуктивния набор по отношение количеството на захар в съответствие с Наредба № 1 от 2018 г. за физиологичните норми на хранене на населението.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Предложените изменения и допълнения в наредбата, няма да окажат въздействие върху държавния бюджет в текущата и/или в следващите години. Прилагането на нормативния акт не изисква допълнителни финансови и/или други средства, които да бъдат направени от компетентните контролни органи или от другите заинтересовани страни.

Очаквани резултати

Предложените изменения и допълнения в наредбата ще осигурят възможност за здравословно и адекватно хранене, съответстващо на физиологичните потребности на децата от 0- до 3-годишна възраст в организираните колективи на територията на детските заведения и детските кухни за деца от посочената възрастова група.

Осигуряването на разнообразно и балансирано здравословно хранене и подходящ хранителен модел и навици при децата ще създаде условия за дългосрочно добро здраве и намаляване на риска от хронични незаразни заболявания в по-късни етапи от живота им. По този начин се осигуряват условия за постигане на приоритетите на Националната здравна стратегия.

С приемането на проекта на акт ще се отговори на обществените очаквания за постигане на здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни.

Анализ на съответствието с правото на Европейския съюз

След извършен анализ за съответствие с европейското право се установи, че обществените отношения, предмет на проекта на тази наредба, а именно изискванията за

здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години, организирано на територията на детските заведения и детските кухни, не са регламентирани в европейското законодателство. Уредбата на обществените отношения, предмет на проекта на наредба, е въпрос на национално решение и е от компетентността на отделните държави-членки. Това произтича от разпоредбата на чл. 168, пар. 7 от Договора за функциониране на Европейския съюз, която предвижда изключителна компетентност на държавите-членки по определяне на здравната им политика. В проекта на наредба се правят единствено препратки към изискванията на пряко приложимите европейски разпоредби в областта на храните.

На основание чл. 26 от Закона за нормативните актове проектът на наредба и мотивите към него, ще бъдат публикувани на интернет страницата на Министерство на здравеопазването и на Портала за обществени консултации за срок от 30 дни.